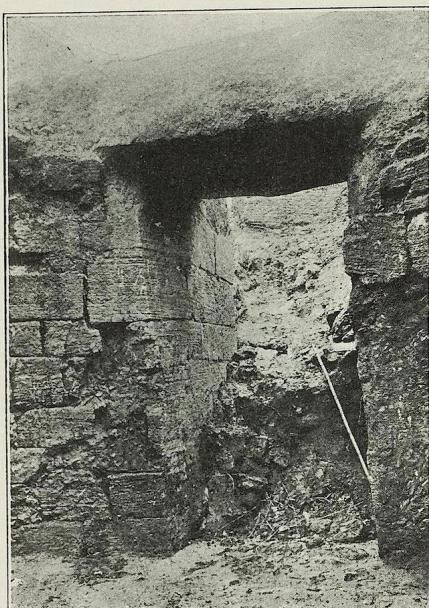

100 Πύλον Μεσσηνιακῆς θολωτὸς τάφος· ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτου.

ΑΕ 1914

ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἀκανονίστου σχήματος, πωρολιθων, ἐλάχιστα μεγαλειτέρων καὶ πως κανονικωτέρων κατὰ τὰ χρυλότερα μέρη. Δι' εὐμεγέθων, δρυογωνικῶν, πωρίνων πλίνθων εἶναι μετὰ πολλῆς τέχνης, κατ' ισοδομικόν τινα τρόπον ἐκτισμένα τὰ ἔκατέρωθεν τῆς θύρας ἄκρα τῶν τοίχων τῆς θόλου (*εἰκ. 2*), ἀποτελοῦντα οὕτω τὰς παρα-

2: Ἐσωτερικὴ δύψις θύρας θολωτοῦ τάφου.

στάδιας τῆς θύρας, ὥμοιως δὲ καὶ ὅλον τὸ στόμιον (πρᾶ. ΠΑΕ 1909 278). Τῆς θόλου ἡ κορυφὴ ἔχει καταπέσει, τὸ δὲ διατηρούμενον μέρος τοῦ τάφου, περὶ λαμβάνον καὶ τὴν θύραν μετὰ τῶν ἀνωφλίων, ἔχει ὑψός δλίγον περισσότερον τῶν 3 μέτρων. Τὴν στέγην τοῦ στομίου ἀπετέλουν τρεῖς μεγάλαι, ἀκατέργαστοι, πώριναι πλάκες, ὡν σφίζονται μόνον δύο ἔχουσαι μῆκος 2·50 καὶ πλάτος 1·30, πάχος δὲ 0·60. Μῆκος ἔχει τὸ στόμιον κατὰ τὴν βάσιν 2·80 καὶ κατὰ τὴν δρυφήν, ἐνθα ἐκτείνεται διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς θόλου, περίπου 3·15. Ἡ θύρα τοῦ τάφου ἔχει ὑψός 2·90 καὶ πλάτος 1·48, ἀλλ' οἱ πλευρικοὶ τοῖχοι, οἱ ἀποτελοῦντες ταύτην, ἔχουσι μεταγενεστέρως συγκλίνει ἐπισθητῶς, ὥστε τὸ ἀργικὸν πλάτος ἦτο κατά τι μεγαλείτερον. Ὁ δρό-

μος ἦτο ίκανῶς εὐρύτερος τοῦ στομίου, εἶνε δ' ὁμοίως διὰ πολὺ μικρῶν λίθων ἐκτισμένος καὶ διατηρεῖται, ὡς ἐφάνη ἐκ μικρᾶς σκαρφῆς, ἀμέσως παρὰ τὸ στόμιον, καλῶς μέχρι περίπου τοῦ σφίζομένου ύψους τῆς θόλου. Ὁ δρόμος διευθύνεται πρὸς ΝΑ, κατέληγε δὲ πιθανώτατα εἰς ίκανὸν ύψος ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς πεδιάδος βάσεως τοῦ λόφου (ἴδε εἰκ. 1). Τὸ ἀνώτερον ἐν τρίτον περίπου τῆς θόλου ἔξειγχε καθ' ἔλα τὰ φαινόμενα ύψηλότερον τοῦ λόφου, μικρὸς δὲ τύμβος ύψουστο, ὡς συνήθως, ὑπερθειν ταύτης, ἀλλὰ διὰ τῆς καταπτώσεως τῆς θόλου καὶ τῆς μεταγενεστέρας καλλιεργείας τοῦ χώρου τὸ ἔδαφος ἔξισώθη.

'Ἐν Πύλῳ μᾶλλον ἵστως ἡ πανταχοῦ ἀλλαχοῦ τῆς Ἐλλάδος εἶναι διαδεδομένη ἡ πίστις περὶ ὑπάρξεως κεκρυμμένων θησαυρῶν ἐντὸς διαφόρων τόπων, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀκμάζει ἐν τῇ χώρᾳ ἡ θησαυροθηρία καταλήγουσα συνηθέστατα εἰς τυμβωρυγίαν, καὶ σύλησιν ἀργαῖων τάφων καὶ ἐρειπίων. Εὔτυχῶς ὁ θολωτὸς τάφος διέφυγε τὴν ὑπὸ τῶν νεωτέρων σύλησιν διὰ τὸ μέγα σχετικῶς βάθος, ἐν φεύρηται ἡ βάσις τῆς θόλου καὶ τὴν ὑπερβολικὴν σκληρότητα τῶν ἀνώτερων στρωμάτων τῆς πληρούμησης ταύτην ἐπιγάσσεως οὐδὲ' οἱ τοῖχοι δὲ τῆς θόλου ἀνευρέθησαν εύτυχῶς ὑπὸ τῶν συμβωρύγων.

Τὴν ἀνασκαρφὴν μέγρι τοῦ ἡμίσεος περίπου τοῦ ύψους τῆς θύρας ἔξετέλεσα ἐκ τῶν ἄνω διὰ τοῦ καταπεσόντος μέρους τῆς κορυφῆς· ἡ λοιπὴ ἐπιγάσσις ἔξηγθη διὰ τοῦ στομίου, ἐσωρεύθη δὲ πρὸς μεγαλειτέρων εὐκολίαν καὶ διὰ τὴν ἐπιδιωκομένην ταχυτέραν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας ἐπὶ τῆς παρὰ τὸν τάφον κειμένης ἀμπέλου.

"Οτι τὸ τάφος δὲν εἶχε συληθῆ μετὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς κορυφῆς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς εὑρέσεως τῶν καταπεσόντων ἐντὸς τῆς θόλου λίθων, ἐν τῇ τάξει εἶχον ἀρχῆθεν καταπέσει εἰς βάθος πλέον τῶν 2 μέτρων ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας. Μέγρι τῆς θέσεως ταύτης οὐδὲν ἀξιοσημείωτον παρετηρήθη ἐν τῇ ἐπιγάσσει, πλὴν ὅτι αὕτη σκληρότατη καὶ ἐσκάπτετο μετὰ μεγίστης δυσκολίας.

Σχεδὸν ἀμέσως ὑπὸ τοὺς καταπεσόντας λίθους τῆς κορυφῆς ἐφάνησαν οἱ πρῶτοι νεκροὶ τοῦ τάφου. Ἐπὶ ἐπιγάσσεως ύψους σχεδὸν 1 μέτρου ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ τάφου ἔκειντο, πρὸ πάντων κατὰ